

Tartalomjegyzék

Internet	330
Egy kis történet	330
Az Internet	330
Legelterjedtebb Internetes szolgáltatások	332
World-Wide Web (WWW)	332
Internet Explorer 7	333
Wireless Access Protocol (WAP)	335
File Transfer Protocol (FTP)	335
Telnet	335
Internet Relay Chat (IRC)	336
News	336
„Internet telefon”	336
Windows Live Messenger	336
Skype	337
Letöltés vezérlők	337
Telepítés	338
Egy fájl letöltése, megszakadt letöltés folytatása	338
Több fájl letöltése, automatikus letöltés	338
Letöltés több szegmensen	338
Offline böngészők	339
A program használata	339
Néhány hasznos kis segédprogram	340
Ping	340
Tracert	340
Microsoft Office Outlook 2007	341
Bevezetés	341
Az Outlook 2007 használata	341
Elektronikus levelezés	342
Új levél feladása	342
Beérkezett levelek	343
Naptár	344
Névjegyalbum	344
Feladatok	345
Napló	345
Feljegyzések	346

Internet

Egy kis történet

Az 1960-as években a RAND Corporation egy olyan kommunikációs hálózat fejlesztésébe kezdett, amely "túlél" egy esetleges atomtámadást is. Az elvek a következők voltak:

- a hálózatnak nem lehet központja,
- egyes csomópontok "kiesése" esetén a hálózat működőképes maradjon,
- bármely két hálózati elem (számítógép) egyenértékű és tudnak egymással kommunikálni,
- egy kommunikációs vonalat - a csomagkapcsolásnak köszönhetően - egy időben többen is használhatnak,
- az üzenet csomagokra osztható, minden csomag az *A* pontból a *B* pontba tart, az útvonaluk teljesen különböző is lehet, a csomagok a *B* pontban összerakódnak.

1969-ben az ARPA (*Pentagon Magasszintű Kutatásokat Támogató Szervezete*) anyagi támogatásával elkészült egy 4 csomóponttal rendelkező számítógépes hálózatot, ami a RAND Corporation által megfogalmazott elvek alapján működött. Ez a hálózat az - akkor - új csomagkapcsolásnak nevezett szabványt használta. Ez az új szabvány úgy működött, hogy az adatsorozatokat kis csomagokra bontotta, mindegyik csomag rendelkezett a rendeltetési címével és a csomagokból a célba érkezésük után előállított az eredeti adatsorozat. Így jött létre az ARPANET nevű hálózat, az Internet elődje.

Az 1970-es években a kutatás, fejlesztés és oktatás területén is nagy számban jelentek meg a számítógépek. Fokozott igény mutatkozott a számítógépek összekapcsolására. Erre a legjobb lehetőséget az ARPA által kifejlesztett ún. internet protokollok (szabványok) kínálták, ahol különböző típusú számítógépek kapcsolódhattak egymáshoz. A 70-es évek végére kiépültek a kapcsolatok az ARPANET és a többi országban neki megfelelő más számítógépes hálózatok között. A világot ettől kezdve egy globális számítógépes hálózat fonja be.

Az 1980-as években a hálózatoknak ez a hálózata, melyet már INTERNET-nek kezdtek nevezni, elképesztő ütemben növekedett. Ezresével kezdték el csatlakoztatni a számítógépeiket az Internethez az egyetemek, a kutatóintézetek és az állami hivatalok.

Az 1990-es évek második felétől az Internet nagymértékű fejlődést mutatott, az előző évekhez képest nagyságrendekkel nagyobb, exponenciális fejlődés indult be!

Ma (2007) az Internet továbbra is exponenciálisan növekszik (1. ábra), összesen kb. 500 millió számítógép kapcsolódik egymáshoz. Az Internetet használók száma milliárdos nagyságrendre tehető.

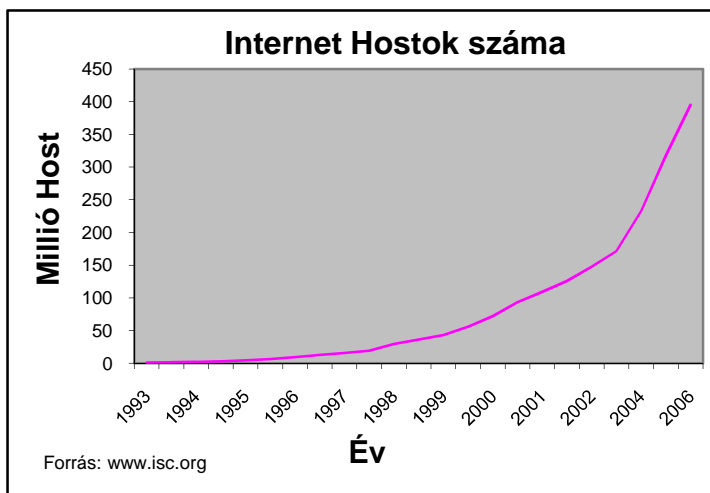
Az Internet

A világméretű hálózat azoknak a számítógép-hálózatoknak az összessége amelyek mind a TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) protokollt használják az egymás közötti kommunikációhoz. A kommunikációs vonal többféle lehet, pl. száloptikai kábel, telefonvonal, műhold stb. Ez a protokoll teszi lehetővé, hogy a gépek közvetlenül kapcsolatba lépjenek egymással és ez a protokoll szabályozza továbbá azt is, hogy milyen útvonalon kell az *A* pontból a *B* pontba vinni az adatokat. Ha a mindennapi életből szeretnénk rá példát hozni, leginkább az úthálózatokhoz hasonlíthatnánk. Ebben az esetben az Internet megfelelne a nemzetközi úthálózatnak, ahol különböző „típusú és sebességű” utak találhatóak.

Egy számítógép kétféle módon kapcsolódhat az Internetre:

- állandó kapcsolat (napi 24 óra)
- ideiglenes kapcsolat (csak arra az időre amikor az Internetet használja)

Az állandó kapcsolattal rendelkező számítógépek különböző (KábelTV, ADSL, MIKRO, ML stb.) megoldásokkal kapcsolódnak az Internetre. A vonalaknak egyik legfontosabb tulajdonsága a sebesség. Ezeknek a vonalak-

nak a sebessége (típustól függően): kb. 1 Mbit/s – több Gbit/s¹ között mozog. Az ilyen kapcsolattal rendelkező számítógépek többsége általában nem a háztartásokban található, hiszen ezeknek a vonalaknak a bérleti díja igen magas! Az Internet gerincét is nagysebességű digitális kapcsolatok alkotják! Azonban az otthoni felhasználók általában máshogy kapcsolódnak az Internetre. Néhány példa²:

1. *analóg telefonvonal*: (max 56 Kbit/s) a legrégebbi megoldás, analóg modem és hagyományos telefonvonal szükséges hozzá! Jellemzői: ideiglenes kapcsolat, előfizetési díj + telefonköltség.
2. *ISDN telefonvonal*: (64 vagy 128 Kbit/s) ISDN modem és ISDN telefonvonal szükséges hozzá! Jellemzői: ideiglenes kapcsolat, előfizetési díj + telefonköltség (1 telefonvonalat használva 64 Kbit/s, 2 telefonvonalat (az ISDN2 két digitális telefonvonal!) használva 128Kbit/s a sebesség!)
3. *ADSL*: (1–20 Mbit/s) telefonvonal (teljesen mindegy hogy analóg vagy ISDN!) szükséges hozzá. Jellemzői: állandó kapcsolat, előfizetési díj, nincs pluszköltség!
4. *KábelTV-s hálózat*: (1-20 Mbit/s) Internet elérést biztosító KábelTV szolgáltató szükséges hozzá! Jellemzői: állandó kapcsolat, nem szükséges hozzá telefonvonal (ami a „csillagászati összegű” vezetékes előfizetői díj miatt nem elhanyagolható szempont!), előfizetési díj, nincs pluszköltség!
5. *Mirkohullámú (1-10 Mbits/s)*: „olcsó”, szélessávú internet kapcsolat, előfizetési díj, nincs pluszköltség!
6. *Műholdas (1-20 Mbits/s)*: egyirányú internet kapcsolat (letöltés), minimum egy telefonvonal kell a működéséhez! Jellemzői: bárhol elérhető, előfizetési díj + telefonköltség!
7. *WiFi Hot Spot*: ingyenes internet pl. szállodákban, éttermekben, szórakozóhelyeken, tömegközlekedési eszközökön, közterületen, stb. találkozhatunk ilyen lehetőséggel.

Általánosságban elmondható, hogy az 1-es és 2-es kapcsolat „kihálóban” van, az ilyen jellegű kapcsolatokat folyamatosan cserélik a korszerűbb, gyorsabb kapcsolatok (3-5) valamelyikére. A 3-5-ös kapcsolat (ezeket már szélessávú internet kapcsolatoknak nevezzük) tökéletesen alkalmas az internet nyújtotta lehetőségek kihasználására. A 6-os kapcsolatot olyan földrajzi területen érdemes választani, ahol egyéb szélessávú kapcsolat nem elérhető! A fejlődés azonban folyamatos: újabb, gyorsabb és megfizethetőbb Internet elérésekre számíthatunk!

Az Internet hozzáférésnek két típusa lehet:

- teljes hozzáférés
- korlátozott hozzáférés

Teljes hozzáférés esetén az Internet összes lehetőségét kihasználhatjuk szemben a korlátozott hozzáféréssel, amikor is csak valamely szolgáltatás(oka)t használhatunk (pl. e-mail). A korlátozott hozzáférés használata ma már nem jellemző!

Mire használhatjuk ezt az egész világot behálózó számítógépes hálózatot? Ha teljes hozzáféréssel rendelkezünk elméletileg **BÁRMIRE!** Vannak persze elterjedt szolgáltatások (ezekről a későbbiekben lesz szó), de ezen kívül bármilyen kommunikációt megvalósíthatunk, a lehetőségeknek csak a képzeletünk szab határt. Egyre több adatbázis található az Interneten és ma már egy cégnek szinte kötelező az Internetes elérhetőségét biztosítania, ha versenyképes kíván maradni. Napjaink operációs rendszerei és szoftverei elmoszák a határt számítógépünk és az Internet között, hiszen (ha nem állandó kapcsolattal rendelkezünk) automatikusan létrehozzák a kapcsolatot amikor szükséges és pl. egy dokumentum megnyitásakor már nem csak a gépünkön, hanem az Interneten is tallózzhatunk. Napjainkban a nagymértékű elektronikai és informatikai fejlesztéseknek köszönhetően, már nem csak számítógépek segítségével tudjuk az Internetet használni. Ma akár a mobiltelefonunkkal vagy karóránkkal is küldhetünk és fogadhatunk az Interneten elektronikus levelet.

Az Interneten – jelenleg - a számítógépek azonosítása egy 32-bites (4 byte-os) számmal történik (IPv4), amit IP címnek nevezünk. Alakja (pl.) 193.224.147.66. Ezt a rendszert fokozatosan fel fogja váltani (már jelenleg is működik) az IPv6-nak nevezett új rendszer, aminél a számítógépek azonosítása egy 128-bites (16 byte-os) számmal történik. Mivel ilyen címeket elég nehézkes lenne megjegyezni, az IP címekhez neveket rendelnek. Ezek a hozzárendelések DNS (Domain Name Service) szervereken vannak ledefiniálva. A rendszer a név alapján mindig előkeresi a DNS-ből a névhez tartozó IP címet és ezt használja a kommunikációhoz. Ezek a nevek strukturált felépítésűek és jobbról balra értelmezzük őket. A név utolsó részéből megtudhatjuk, a szervezeti egységet vagy hogy melyik országban található a gép, ezek a legfelsőbb szintű domain nevek:

¹ Ezek az értékek a nagyságrendet hivatottak érzékeltetni, a felső értékhatár - természetesen – folyamatosan változik!

² Az értékek mindig a letöltés sebességére vonatkoznak, a feltöltés sebessége kisebb!

szervezeti egység:

- .com üzleti szervezetek
- .gov kormányhivatalok
- .edu oktatási intézmények
- .int Nemzetközi intézmény (pl. NATO)
- .net hálózati szolgáltatók
- .mil USA katonai szervezet
- .org non-profit szervezetek

földrajzi hely (néhány példa):

- .at Ausztria
- .au Ausztrália
- .cz Cseh Köztársaság
- .hu Magyarország
- .sk Szlovák köztársaság
- .uk Nagy Britannia
- .us Amerikai Egyesült Államok

2000 novemberében 7 új legfelsőbb szintű domain név került bevezetésre: .biz, .info, .name, .pro, .museum, .aero, .coop.

A domain név egy hálózatot, szervezetet, intézményt, céget, magánszemélyt stb. azonosít és két részből áll. A gép nevéből és a legfelsőbb szintű domain nevéből. Néhány példa:

- bme.hu Budapesti Műszaki egyetem
- whitehouse.gov USA Fehérház
- nasa.gov NASA
- ibm.com IBM

Tipp! Ha saját domain névre van szükségünk, keressük fel a <http://www.domain.hu> weboldalt és igényeljünk egyet! (Nem ingyenes eljárás!)

Legelterjedtebb Internetes szolgáltatások

A legtöbb internetes szolgáltatás kliens-szerver alapú. A mi gépünkön futó program a kliensprogram, és csak azzal a géppel tudunk kapcsolatot létrehozni, ahol a kliensnek megfelelő szerver-program fut. Ezek a programok különböző protokollokat használnak (pl. HTTP, FTP stb.) amelyek a TCP/IP felett futnak. Az internetes cím elejéből következtethetünk a szolgáltatás típusára :

- *ftp* File Transfer Protocol
- *gopher* Gopher
- *irc* Internet Relay Chat
- *news* News
- *wap* Wireless Access Protocol
- *www* World-Wide Web

Egy internetes cím pl. így nézhet ki: www.chips.ibm.com

World-Wide Web (WWW)

Ez a legnépszerűbb és leglátványosabb internetes szolgáltatás, ma már nagyon sok szervezet, intézmény, cég és magánszemély elérhető rajta keresztül. (Egy szervezet, intézmény, cég vagy magánszemély WWW-s oldalát homepage-nek nevezzük.) Népszerűségének egyik oka, hogy látványos és nagyon könnyű használni. A WWW egy ún. HTTP (HyperText Transfer Protocol) kommunikációs szabványt használ a kommunikációra, "dokumentumai" pedig HTML (HyperText Markup Language) nyelven íródnak. Az újabb technológiák megjelenésével (PHP, ASP, stb..) a HTML lapok sokszor valós időben dinamikusan generálódnak és az adatokat egy adatbázisból veszik. A HTML lapok kiterjesztése általában HTM, HTML, SHTML szokott lenni. Ezek a HTML lapok eleinte leginkább egy WinWord dokumentumra hasonlítottak, tartalmazhattak szöveget, képet és hyperlink-et. Mi is az a hyperlink? A WWW sikerét talán ennek az egyszerű, mégis zseniális ötletnek köszönheti. A hyperlink mindig egy objektumra (egy másik HTML lap, fájl stb.) mutat, ami bármelyik WWW-s szerveren lehet a világon. Ez a hivatkozás az URL (Uniform Resource Locator) és a következőképpen nézhet ki:

- [adat.htm](#) - a hivatkozást tartalmazó oldallal megegyező mappában egy *adat.htm* nevű HTML dokumentumra mutat,
- www.pszfs.hu/adat.htm - a *www.pszfs.hu* számítógépen *adat.htm* nevű HTML dokumentumra mutat,
- <http://www.pszfs.hu/adat.htm> - a *www.pszfs.hu* számítógépen *adat.htm* nevű HTML dokumentumra mutat és HTTP protokolt kell használni a letöltéséhez (ez az alapértelmezett így elhagyható),
- <http://gajdar:titok@www.pszfs.hu/adat.htm> - a *www.pszfs.hu* számítógépen *adat.htm* nevű HTML dokumentumra mutat, HTTP protokolt kell használni a letöltéséhez és csak felhasználói azonosító és jelszó segítségével jeleníthető meg (a felhasználói azonosító *gajdar*, a jelszó *titok*).

Megjelenési formája a HTML dokumentumon sokféle lehet, valamilyen módon mindig kiemelkedik a háttérből. Lehet más színű vagy aláhúzott szöveg, egy kép vagy csak egy kép részlet. Ennek köszönhetően úgy jutunk egyik gépről a másikra, hogy szinte észre sem vesszük. Ma ezek a HTML lapok egyre több lehetőséget biztosítanak számunkra, tartalmazhatnak: JAVA programokat, különböző típusú animációkat (Shockwave Flash, WRML Word), hangokat, kérdőíveket (szabványos Windows elemeket: szövegbeviteli mező, nyomógomb), stb.

A WWW használatához ún. böngésző programra van szükségünk. Napjainkban két széles körben elterjedt böngészőprogram létezik az egyik a Microsoft által készített Internet Explorer a másik a Mozilla Foundation által készített Firefox. Az Internet Explorer a Windows 98 operációs rendszertől kezdődően az operációs rendszer szerves része, de aki valamilyen más Windows operációs rendszerrel rendelkezik az használhatja az Internet Explorer megfelelő verzióját. Természetesen a program magyar nyelvű. A Firefox ingyenesen használható program, amelyből magyar verzió is létezik. WWW használatakor a következő dolgokra nem árt odafigyelni:

- milyen felbontást használ a grafikus operációs rendszerünk,
- milyen színmélységet használ a grafikus operációs rendszerünk,
- melyik böngészőt használjuk.

A HTML oldalakon általában feltüntetik hogy milyen felbontáshoz igazították az oldalt (ez leggyakrabban 800*600 képpont), milyen színmélységet ajánlanak (ez leggyakrabban HiColor vagy TrueColor) és hogy melyik böngészőt ajánlják a megtekintéséhez. A felbontás azért lényeges, mert a HTML oldalak elméletileg jobbra és lefelé végteleníthetők, ezért ha kisebb felbontást használunk előfordulhat hogy jobbra-balra kell görgetni a képernyőt egy HTML lap olvasásakor, ami igen zavaró lehet. A színmélység azért lényeges, hogy a HTML lap készítői által megtervezett látványt láthassuk mi is, hiszen nem mindegy hogy egy eredetileg TrueColor tájképet 16 színben vagy TrueColorban jelenítünk-e meg. A böngésző is egy sarkalatos pont, igaz ugyan hogy létezik HTML szabvány, ám az Internet Explorer (6.0 verzió) és a Netscape Navigator (6.0 verzió) nem ismeri az összes, a szabványban ledefiniált HTML elemet (vagy a HTML elem paramétereit), ráadásul nem is pontosan ugyanazokat ismerik. Ennek köszönhetően ha megnézzük ugyanazt a HTML oldalt először az egyik majd a másik böngészővel, nem biztos hogy ugyanaz a látvány tárul a szemünk elé.

A böngésző programok felépítése általában egységes, én a következő három részt különböztetem meg:

- eszközsor vagy nyomógombsor - az oldalak közötti navigációt segítik elő és egyéb alapvető műveletek végezhetőek el velük
- címsor - ide írhatjuk be a megjelenítendő oldal internet címét (URL-jét)
- munkaterület - itt jelenik meg a HTML dokumentum.

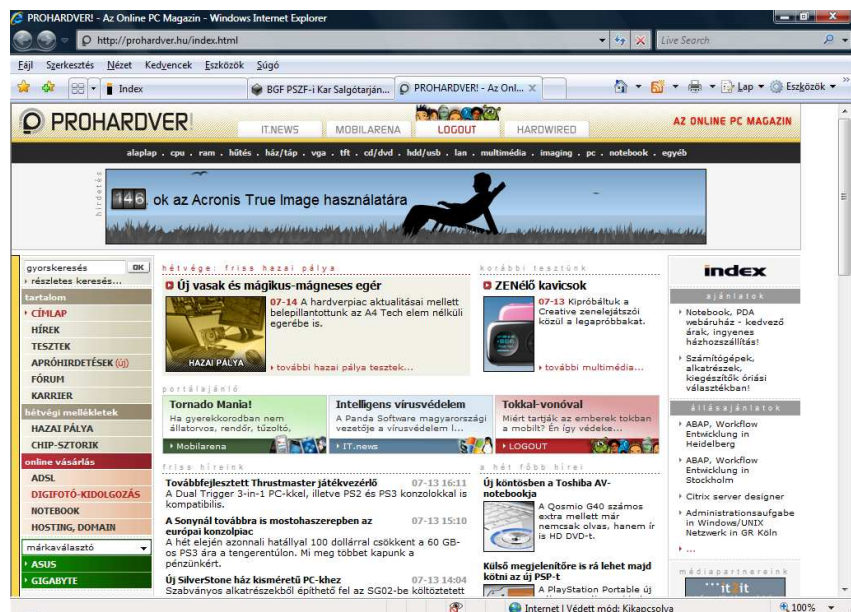
A böngészőnk képességeit ún. plugin vagy ActiveX vezérlők segítségével tovább fejleszthetjük. Egy plugin vagy ActiveX vezérlő telepítése után a böngészőnk képes a plugin vagy ActiveX vezérlő által támogatott fájlformátum, tartalom megjelenítésére.

Internet Explorer 7

Az Internet Explorer (továbbiakban IE) az egyik legerősebb és legjobban használható böngésző-program. A program az operációs rendszer része, és az Asztalon vagy a START menüben található *Internet Explorer* parancsikonnal indítható!

Tipp! Amennyiben nincs ilyen parancsikonunk, készítsünk egyet! A parancsikon a Program files/Internet Explorer/iexplore.exe fájlra mutasson!

Az IE segítségével könnyebben használhatjuk ki a WWW nyújtotta lehetőségeket! A programba rengeteg kényelmi szolgáltatást építettek be, pl. a címsorba begépelte címet automatikusan kiegészíti a program, ha azt előzőleg már használtuk. Egy űrlapon előzőleg

megadott információkat nem, vagy csak részben kell ismét megadni. Számos eszköztár és nyomógomb segíti a gyors, kényelmes böngészést! A képek mentését, nyomtatását, küldését megkönnyíti az automatikusan felbukkanó kis eszköztár! Kép megjelenítésénél automatikusan átméretezi a képet, hogy teljes egészében látható legyen (ez természetesen felülbíráható), stb.

Tipp! Böngészés közben használjuk az F11-es billentyűt teljes képernyős nézetre váltáshoz! Ebben a nézetben a megnövekedett munkaterületnek köszönhetően kényelmesebb a böngészés!

A böngésző használatához leggyakrabban elég az egeret és az eszköztáron lévő nyomógombokat használni! Az eszköztáron lévő nyomógombok:

Vissza és Előre: A két nyomógombbal a böngésző elindítása után megtekintett weblapok között váltogathatunk. (Az *Előre* gomb természetesen csak akkor aktív, ha már legalább egyszer használtuk a *Vissza* gombot!) Az oldalak közötti váltás meggyorsítható, ha a gombok jobb oldalánál lévő lefelé mutató nyílra kattintunk, mert ebben az esetben nem egyenként hanem egy listából kiválasztva váltogathatunk az oldalak között! A funkció elérhető az ALT+Balra nyíl (*Vissza*) és ALT+Jobbra nyíl (*Előre*) funkcióbillentyűk használatával is!

Leállítás: Segítségével megszakítható a weboldal megjelenítése!
A funkció elérhető az ESC funkcióbillentyű használatával is!

Frissítés: Segítségével a weboldal újra megjeleníthető! Akkor használjuk ha az oldalon változó információ található és a változás csak az oldal újra megjelenítésével lesz látható! Abban az esetben is használható, ha Proxy szerveret használunk az Internet eléréséhez és a megjelenített weboldal „gyanúsán régi”!
A funkció elérhető az F5 funkcióbillentyű használatával is!

Tipp! Ha egy weboldal megjelenítése elhúzódik (lassú, zűfolt az Internet kapcsolat) vagy talán nem is sikerül, akkor sokszor célravezető a Leállítás majd a Frissítés funkció használata!

Kezdőlap: Az általunk beállított oldalra lép! (Ez az oldal jelenik meg a böngésző indulásakor is.) Az oldal megadásához válasszuk az ESZKÖZÖK/INTERNET-BEÁLLÍTÁSOK menüpontot majd az ÁLTALÁNOS FÜL/KEZDŐLAP résznél adjuk meg az oldal címét!
A funkció elérhető az ALT+HOME billentyűkombináció használatával is!

Keresés: A Live search segítségével lehetőségünk van az általunk keresett információ megkeresésére az Interneten!

A funkció elérhető a CTRL+E billentyűkombináció használatával is!

Kedvencek: Használatakor a böngésző bal oldalán előbukkanó pulton megjelenik a címjegyzékünk! Ha egy weblapot meg szeretnénk nyitni, kattintsunk a Kedvencek listán a weblap nevére!
A funkció elérhető a CTRL+I billentyűkombináció használatával is!

Tipp! Ha böngészés közben olyan oldalra jutunk amit később is fel szeretnénk keresni, használjuk a Kedvencek hozzáadása nyomógombot! A későbbiekben az így eltárolt cím a Kedvencekből bármikor kiválasztható!

Előzmények: Használatakor a böngésző bal oldalán előbukkanó pulton megjelenik az Előzmények ablak! Segítségével lehetőségünk van (akár több napra visszamenőleg is) egy már meglátogatott oldalra való visszatérésre!
A funkció elérhető a CTRL+H billentyűkombináció használatával is!

Tipp! Az Előzmények jól használható, ha nem emlékszünk egy előzőleg már megtekintett weboldal címére! Az Előzményekben mindig az utolsó 20 napot látjuk! Amennyiben ezt az értéket meg szeretnénk változtatni, válasszuk az ESZKÖZÖK/INTERNET-BEÁLLÍTÁSOK menüpontot majd az ÁLTALÁNOS FÜL/BÖNGÉSZÉS ELŐZMÉNYEK/BEÁLLÍTÁSOK nyomógombot és az Előzmények megőrzése résznél határozzuk meg a napok számát!

Nyomtatás: A böngészőben látott weboldalt nyomtathatjuk ki a nyomtatónk segítségével! Érdemes odafigyelni a nyomtatási beállításokra is!
A funkció elérhető a CTRL+P billentyűkombináció használatával is!

Új lap: Az Internet Explorer 7 egyik fő újonsága, hogy egy böngészőablakban egyszerre több weboldal is megjeleníthető. Ezt „lapokkal” oldották meg, a lapok között egyszerűen az eszközsoron lévő „fülekre” kattintással tudunk váltani.
A funkció elérhető a CTRL+T billentyűkombináció használatával is!

Gyorslapok: A megnyitott lapokat jeleníti meg mozaikszerűen, vizuálisan megkönnyítve a megfelelő lap kiválasztását.

A funkció elérhető a CTRL+Q billentyűkombináció használatával is!

Wireless Access Protocol (WAP)

Az Internet ma már nem csak számítógéppel használható! Egy WAP böngészővel rendelkező mobiltelefon segítségével bárholnan elérhetjük az Internetet. A WAP dokumentumok WML (Wireless Markup Language) nyelven készültek. A WML-nek szerényebbek a lehetőségei mint a HTML nyelvnek, de mivel az oldalakon szöveg, kép, hyperlink, javascript, applet stb. is lehet, így a WML oldalak is egészen jól használhatóak!

Tipp! Ha nem rendelkezünk WAP böngészős mobiltelefonnal, keressük fel a <http://www.origo.hu/szoftverbazis/> oldalt, a „gyorskereső” mező segítségével keressünk egy WAP böngésző programot (Pl. YourWAP) és próbáljuk ki a WAP böngészést!

Az elektronikus levelezésről sem kell lemondanunk, hiszen Magyarország legnépszerűbb ingyenes levelezőrendszere, a Freemail WAP felülettel egészült ki, amelynek segítségével a felhasználók már mobiltelefonról is elérhetik postafiókjukat! A Freemail WAP-változata a wap.freemail.hu címen érhető el WAP böngészővel.

Tipp! Keressük fel a <http://wap.lap.hu> portált a böngészőnk segítségével, ha olyan címeket keressünk amiket WAP böngészővel használhatunk!

A mobil Internet egyre inkább elterjedőben van. Az újabb technológiáknak és telefonoknak köszönhetően a mobil Internet – funkcionálisan - teljesen egyenértékű a vezetékes Internettel!

File Transfer Protocol (FTP)

Az FTP olyan alkalmazás, amivel fájlokat másolhatunk egyik gépről a másikra, függetlenül a gépek típusától és az operációs rendszerétől. Ahhoz hogy használni tudjuk ezt a szolgáltatást, be kell jelentkezni a célgépre. Ehhez felhasználói azonosítóval és jelszóval kell rendelkezniünk. Olyan számítógépekről is tölthetünk le fájlokat, amelyekhez egyébként nincs hozzáférési jogosultságunk. Ezeket nevezzük "Anonymus FTP"-nek. Felhasználói azonosítónak anonymous-t vagy fpt-t adhatunk meg, jelszóként pedig az E-mail címünket. Az Anonymus FTP szervereken a fájlok általában tömörített - PC-s fájlok .zip, UNIX-os fájlok .tar.Z vagy .tar.gz - formátumban találhatóak meg. Az FTP szerverre történő bejelentkezés után a számunkra engedélyezett mappák között szabadon választhatunk és a bennük elhelyezett fájlok bármelyikét lemásolhatjuk a számítógépünkre. Ezek az FTP szervereken bármilyen típusú fájlokat elhelyezhetnek, de általában a következő típusú fájlokat találjuk rajtuk:

- *demo* vagy *shareware* programok - a teljes programnak csak egy bizonyos része működik vagy csak bizonyos ideig (pl. 10 nap) használhatjuk. Ez azért jó mert ki tudjuk próbálni a programot a megvétel előtt és el tudjuk dönteni hogy tényleg erre a programra van-e szükségünk. A program megvételéhez úgymond regisztrálni kell a programot és a regisztráció után a program teljes értékűvé válik,
- *freeware* programok - a program szabadon terjeszthető, használható és nem kell érte fizetni,
- *driver frissítések* - valamely hardvereszközünkhöz a gyártó által kibocsátott újabb meghajtóprogram (driver),
- *program frissítések* - valamely szoftverünkhöz kiadott - általában - javító program.

Az FTP szervereken a fájlok közötti eligazodást (hiszen fájlnev alapján nehéz meghatározni a program típusát) ún. index fájlok segítik. Ezeknek a fájloknak a neve általában index, index.txt vagy 00index.txt. Ezekben az index fájlokban az ugyanabban a mappában található fájlokról kapunk bővebb (szöveges) információt.

Tipp! Az FTP használatához nincs szükségünk külön programra, hiszen a böngészők is támogatják az FTP használatát!

Telnet

Szeretnél úgy használni egy számítógépet - ami akár több ezer kilométerre van tőled - mintha ott ülnél egy munkaállomása előtt? Ezt teszi lehetővé a Telnet, amit leggyakrabban online adatbázisok elérésére használnak. Természetesen ehhez a cél gépen felhasználói azonosítóval és jelszóval kell rendelkezni, kivéve ha olyan online szolgáltatást (pl. könyvtári adatbázist) szeretnénk elérni ami nyilvános hozzáférésű. Ezt általában fel is tüntetik a bejelentkező képernyőn. Amikor létrejön a kapcsolat, onnantól kezdve a cél gép operációs rendszerének felhasználói felületét látjuk. Ezért, a legfontosabb jellemző a telnet alkalmazások esetében, hogy milyen terminál emulációt (pl. VT100) ismernek. A különböző nagy számítógépek (pl. IBM, DEC, SUN stb.) különböző terminál szabványokat támogatnak. A terminál emuláció szabályozza, hogy a billentyűzet és a képernyő hogyan dolgozon együtt a szolgáltató gépének operációs rendszerével.

Internet Relay Chat (IRC)

Az IRC egy olyan szolgáltatás, amivel tetszőleges számú felhasználó tud egymással beszélgetni a világ bármely részéről. A CB rádiózáshoz hasonlítható leginkább. Az IRC szervereken csatornák (channels) találhatóak, és az egy csatornán lévő egyének beszélhetnek egymással a billentyűzet segítségével.

News

A híreket (news) egy hatalmas újsághoz hasonlíthatnánk, amelyben rengeteg cikk szerepel. A különbség annyi, hogy ebbe az újságba bárki írhat.

A híreket "rovatokba" csoportosítják. A nyolc legfontosabb rovat:

- comp - számítógépeket érintő témák
- info - közérdekű témák
- misc - egyéb témák (amik nem fértek be a többi rovatba)
- news - hírek
- rec - pihenés, szabadidő és szórakozás témák
- sci - tudományos és kutatási témák
- soc - kulturális, politikai, társadalmi és vallási témák
- talk - vitafórum

„Internet telefon”

Az Internet megjelenésével egy időre tehető az internetes kommunikáció megjelenése is. Már a kezdetekben, amikor még csak nagyon kevesen fértek hozzá az internetes erőforrásokhoz, a felhasználók elkezdtek az egymással való adatcserére, kommunikációra használni az Internetet. Az Internet térhódításával az internetes kommunikáció több formája is kifejlődött. A kezdetben „karakteres” beszélgetéseket felváltotta a mikrofonos (telefon) és a videó kamerás (videó telefon) beszélgetés. Az alábbiakban két népszerű „beszélgető” programmal ismerkedünk meg, amelyek szolgáltatásaik széles skálájával a mindennapi kommunikáció szervers résztvevői lettek.

Windows Live Messenger

„A Windows Live Messenger program segítségével a felhasználók az azonnali üzenetek használatával, a fájlok és fényképek megosztásával, a személyi számítógép alapú hanghívásokkal és más szolgáltatásokkal mélyíthetik el a számukra fontos emberekkel való kapcsolatukat.” (forrás: <http://www.microsoft.hu>)

A program segítségével kommunikálhatunk az MSN rendszerben lévő felhasználókkal. A program első használatakor mi magunknak is regisztrálnunk kell magunkat az MSN rendszerben. A regisztrációhoz az e-mail címünkre lesz szükség, majd a regisztráció folyamán egy azonosítót kell választanunk. A továbbiakban ezen azonosítóval látnak minket.

A programban az Elérhető partnerek listában található személyekkel tudunk beszélgetni. A PARTNER FELVÉTELE nyomógombbal tudunk új partner felvenni. Az új partnernek engedélyezni kell a kapcsolatfelvételt velünk, sőt az engedélyezése után mi is megjelenünk az ő partnerlistájában. A program ezután jelzi, hogy mely partnerek elérhetőek. Az elérhető partnerekkel a következő típusú kommunikációkat tudjuk végrehajtani (a művelet kiválasztásához kattintsunk jobb egérgombbal az elérhető partner nevére):

- AZONNALI ÜZENETKÜLDÉS: karakteres beszélgetés
- E-MAIL KÜLDÉSE: elektronikus levél küldése
- ANIMÁCIÓ KÜLDÉSE: mozgókép (animáció) küldése
- FÁJL KÜLDÉSE: bármilyen típusú fájl küldése
- SZÁMÍTÓGÉP FELHÍVÁSA: telefonbeszélgetés
- VIDEÓHÍVÁS: videó telefonbeszélgetés

Tipp! Keressük fel a <http://get.live.com/oldalt>, töltsük le a program legújabb verzióját és próbáljuk ki!

Skype

„Barátai a világ bármely részén is tartózkodnak, Ön beszélgethet velük, láthatja őket, és közben üzeneteket válthat velük – s mindezt anélkül, hogy a költségek, a távolság vagy az időtartam miatt aggódnia kellene.”
(forrás: <http://www.skype.hu>)

A program segítségével kommunikálhatunk a Skype rendszerben lévő felhasználókkal. A program első használatakor mi magunknak is regisztrálnunk kell magunkat a Skype rendszerében. A regisztrációhoz az e-mail címünkre lesz szükség, majd a regisztráció folyamán egy azonosítót kell választanunk. A továbbiakban ezen azonosítóval látnak minket.

A programban a felvett partnerekkel tudunk beszélgetni. Új partner felvételéhez válasszuk az ESZKÖZÖK/PARTNER felvétele menüpontot! A felvett partnerek neve előtt lévő kis ikon jelzi a státuszukat (elérhető, nem elérhető, nincs a gépnél, stb...)! A partnerrel való kommunikáció típusának kiválasztásához és a kommunikáció megkezdéséhez kattintunk jobb egérgombbal a partner nevére!

Tipp! Keressük fel a <http://www.skype.hu> oldalt, töltsük le a program legújabb verzióját és próbáljuk ki!

A Skype ingyenes program, de nem minden funkcióját használhatjuk ingyen!

Ingyenes funkciók:

- Más személyek felhívása a Skype-on
- Videóhívás
- Csoportos beszélgetés
- Konferenciahívás (max. 9 fő)
- Skype hívások átirányítása más Skype partnerekhez

Fizetős funkciók (a díjak „skype egyenlegünkből” kerülnek levonásra):

- Hagyományos és mobil készülékek hívása,
- Telefonkészülékekről érkező hívások fogadása a SkypeIn használatával
- Hangüzenetek küldése és fogadása
- Hívásátirányítás telefonkészülékekre Skype hívási díjakon
- SMS-üzenetek küldése a Skype-ból

Letöltés vezérlők

Böngészés közben gyakori, hogy fájlokat másolunk (letöltünk) a számítógépünkre. A letöltés a hivatkozásra kattintással és a megfelelő mappa kiválasztásával kezdődik. Ha minden rendben történik, hosszabb-rövidebb idő elteltével a letöltés befejeződik. Igen ám csak az a ha ott ne volna! Előfordulhat hogy letöltés közben „megszakad” a kapcsolat, nincs időnk kivárni a letöltés végét, lefagy az operációs rendszer, stb. Ilyenkor a letöltendő fájl elveszik és mindent előről kell kezdenünk, nem kis bosszúságunkra! Ezt a helyzetet orvosolják a letöltés vezérlők.

Tipp! Keressük fel a <http://www.origo.hu/szoftverbazis/> oldalt, a „gyorskereső” mező segítségével keressük meg a Getright legújabb verzióját és próbáljuk ki!

Néhány elterjedt letöltés vezérlő program: GoZilla, FlashGet, Download Accelerator, Getright ...

A programok nagyon hasonlítanak egymásra, a főbb szolgáltatásokat mindegyik program támogatja! A következőkben a Getright programot tárgyaljuk.

A programból jelenleg a GetRight 6.3-as változata áll rendelkezésre. A program shareware, ami azt jelenti hogy folyamatos használathoz regisztrálnunk kell. A regisztráció díja (1 példány) kb. 5000 Ft.

„A kiváló tulajdonságokkal rendelkező letöltő eszköz kezdő és gyakorlott felhasználók számára egyaránt használható. A fejlett szolgáltatások a következők: szegmentált letöltés már 8 részletben, szerverenként 3 részletben, mappák és szűrők a könnyebb kategorizálás érdekében, időzített letöltés, modemes vonalhívás, a modemes hívás befejezése (vagy a számítógép lekapcsolása) a letöltés befejezése után, a leggyorsabb letöltést lehetővé tevő szerver megkeresése stb. A GetRight Cúcstermék vagy Győztes címet nyert számos web-helyen! Mappákat és szűrőket lehet kezelni a letöltési állapot ablakból, így könnyebb a letöltött fájlok kategorizálása, vagy megtalálása.” (forrás: <http://www.printself.hu/getright.html>)

Telepítés

A program telepítése igen egyszerű, az InstallShield lépéseit követve pillanatok alatt elvégezhető. A program a telepítés után a számítógép minden indulásakor automatikusan elindul! A program működését a tálcán található programikon jelzi. A telepítés után célszerű letölteni és feltelepíteni a program magyar nyelvű modulját!

Tipp! *Telepítés után a felbukkanó Getright Configuraion ablakban válasszuk a Download Language: Hungarian/Magyar opciót, a magyar nyelvű kiegyezés letöltéséhez!*

Ezek után a - már magyar nyelven beszélő - Getright konfigurálása gyerekjáték! A program azonnal használható, de a jobb használat érdekében célszerű átnézni a program beállításait!

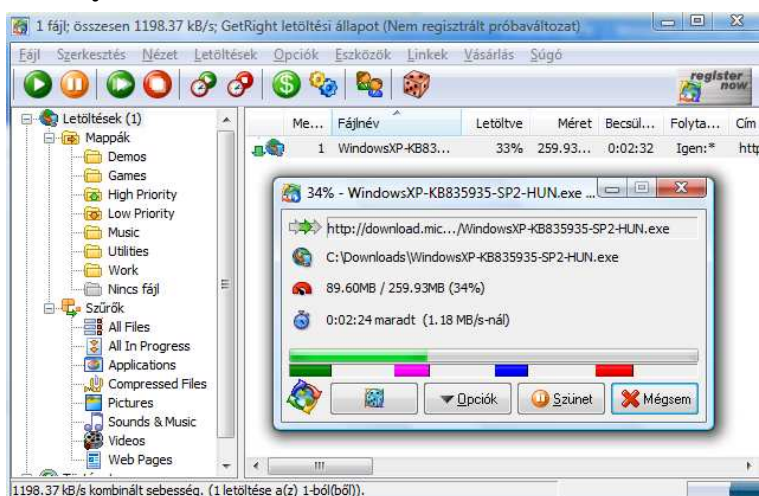
Néhány fontosabb beállítás:

- Proxy szerver
- egyidejűleg letölthető fájlok száma

Egy fájl letöltése, megszakadt letöltés folytatása

Böngészés közben mindent a megszo-
kott módon végezhetünk: kattintás, majd megjelenik a ... hoppá! Nem nehéz ész-
revenni, hogy valami történt! A jól meg-
szokott ablak helyett a Getright saját
ablaka jelent meg, amelyben természetesen szintén kiválaszthatjuk azt a mappát ahová a letöltést végezzük. A letöltési folyamat a *Szünet* nyomógombbal bármikor megállítható!

A félbehagyott letöltéseket a Getright megnyitásával (ez a tálcán lévő ikonra duplán kattintva történik) folytathatjuk! A folytatni kívánt letöltést kijelöljük, majd az eszköztáron lévő *Folytatja* gombra kattintunk!

Figyelem! *Vannak – bár szerencsére már egyre ritkábban – olyan Web oldalak, FTP szerverek amelyek nem támogatják a letöltés folytatását! Győződjünk meg erről a Getright „Folytatható?” elnevezésű oszlopában!*

Több fájl letöltése, automatikus letöltés

Sokszor előfordul, hogy egyszerre több fájlt szeretnénk letölteni! Ebben az esetben nyugodtan elkezdhetjük az összes letöltést, a program a letöltéseket felveszi egy listára, majd elkezd letölteni a fájlokat! Az *Automatikus letöltés* nyomógombra kattintva arra utasítjuk a programot, hogy ha végzett egy letöltéssel fogjon hozzá a soron következőhöz! A program csak annyi letöltést fog egyidejűleg elindítani, amennyit a konfigurációjában engedélyeztünk! Így minden további beavatkozás nélkül, a fájlok szépen sorban letöltődnek a számítógépünkre!

Letöltés több szegmensben

A program tartalmaz egy ötletes – bár eleinte furcsának tűnő – megoldást. Letöltést több szegmensben! Miről is van szó? Nézzünk egy példát!

Egy letöltendő fájlt pl. 4 szegmensben töltünk le. Ez azt jelenti, hogy a program 4 részre darabolja a fájlt, ezeket egyszerre (esetleg más szerverekről) tölti le, majd letöltés után összeilleszti a 4 darabot. A letöltés megtörtént, a fájl átmásolódott a számítógépünkre!

Joggal merül fel bennünk a kérdés, hogy mi előnyünk származik mindebből? Tessék a magyarázat! A letöltés sebességét mindig a két számítógép között lévő „vonal szegmensek” sebessége és foglaltsága (hányan használják egy időben) határozza meg! Tehát minél többen használják az Internet azon részét ahol a mi letöltésünk is zajlik, a letöltés annál lassabb lesz! Vegyük a leglassabb szegmenst, amit X db felhasználó használ: egyszerű letöltésnél

$\frac{1}{x+1}$, 4 szálas letöltésnél $\frac{4}{x+4}$ lehet a ránk eső adat(csomag)ok aránya! Nem nehéz belátni, hogy a második hányados mindig nagyobb lesz, tehát gyorsabb a letöltésünk!

Figyelem! *A fentebb leírt számolási mód csak a problémát hivatott szemléltetni!*

Tipp: Lassú (tipikusan ilyen a modem-es kapcsolat) Internet kapcsolatnál ez a módszer általában nem célravezető, mert ebben az esetben a maximális letöltési sebességet a kapcsolatunk sebessége határozza meg! Ezt a sebességet pedig az esetek döntő többségében már egy egyszerű letöltésnél is elérjük, tehát a több szegmensben történő letöltés semmi többletsebességet nem jelent!

Több szegmensben történő letöltéshez válasszuk az **OPCIÓK** gomb **SZEGMENTÁLT LETÖLTÉS** menüpontját!

Offline böngészők

Böngészés közben gyakran találunk olyan információt, amit le szeretnénk menteni a számítógépünkre. Ez a látszólag egyszerű feladat, nem is olyan egyszerű! Az interneten tárolt információk általában nem egy oldalon, hanem több egymáshoz kapcsolódó oldalon vannak elhelyezve. A kapcsolódó oldalak száma több 10, esetleg több 100 is lehet! Ebben az esetben – lássuk be – nem célravezető a böngésző **FÁJL/MENTÉS** menüpontját használni!

Olyan is előfordulhat, hogy egy ilyen információ mennyiségét egyszerűen csak elolvasni szeretnénk! Egy modem-es kapcsolatnál (ahol a telefonköltség nem elhanyagolható) ez vagy (esetenként) több óra kapcsolatot vagy sok fel- és lecsatlakozást jelent! Egyik sem költségkímélő megoldás!

Egyebek mellett ezekben az esetekben nyújtanak segítséget az Offline böngésző programok! A programok segítségével komplett Weboldalak másolhatók le a számítógépünkre, amiket ugyanolyan megjelenésben és funkcionalitással használhatunk mintha közvetlenül az internetről érnének el!

Tipp! Keressük fel a <http://www.origo.hu/szoftverbazis/> oldalt, a „gyorskereső” mező segítségével keressük meg az **Offline Explorer Pro** legújabb verzióját és próbáljuk ki!

A következőkben a MetaProducts Offline Explorer Pro nevű programot tárgyaljuk!

A programból jelenleg (2007) a MetaProducts Offline Explorer Pro 4.7 változata áll rendelkezésre. A program shareware, ami azt jelenti hogy folyamatos használathoz regisztrálnunk kell. A regisztráció díja (1 példány) kb. 5000 Ft.

A program használata

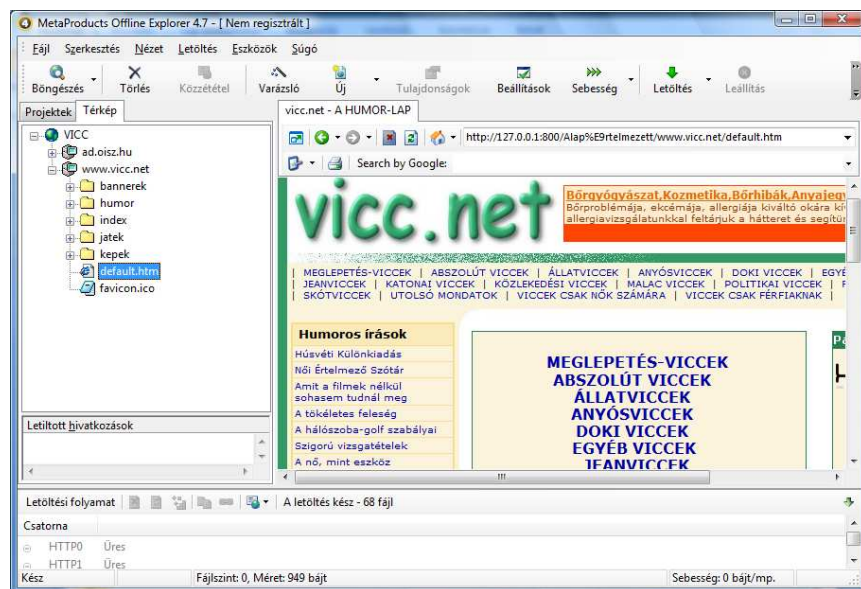
A letöltési beállítások megadásában egy varázsló lesz segítségünkre, ami a program indításakor automatikusan elindul!

1. lépés: A letöltendő oldal címét helyezzük el a **Web-cím** sorba! Az oldal címét a böngészőnk **Cím** sorából, vagy - ha egy hivatkozásról van szó - jobb egérgombbal kattintva a hivatkozáson és a **TULAJDONSÁGOK** menüpontot választva olvashatjuk el! Ezek után nevezzük el - egy nekünk tetsző névvel - a letöltést. A letöltés nevét a **Név** sorba gépeljük!

2. lépés: Határozzuk meg a letöltés mélységét! Ez egy nagyon fontos beállítás, hiszen azt határozza meg hogy a kezdőoldalhoz képest milyen mélységig kell letölteni az oldalakat! Az értéket a **Mélység** sorba írjuk be! Ennek az értéknek a megadása előtt mindig derítsük fel a letölteni kívánt oldalakat és számoljuk össze, hogy a kezdőoldalhoz képest melyik volt a „legmesszebb”!

3. lépés: Lehetőségünk van arra, hogy bizonyos fájlokat kihagyjunk a letöltésből! Vagy **A kezdőlaphoz tartozó összes fájl letöltése** vagy **A következő fájl típusok kihagyása** beállítást választhatjuk! Előbbi esetben minden, utóbbi esetben csak a kiválasztott típusú (Grafika - képek, Audio - hangok, zene, Videó, Archivumok – tömörített) fájlok töltnének le!

Tipp! Amennyiben ennél pontosabban szeretnénk bővíteni illetve szűkíteni a letöltendő fájlokat, a varázsló 5. lépésénél válasszuk a „Speciális beállításokat alkalmazok” lehetőséget!

4. lépés: Fontos beállítás az, hogy mely szerveren található fájlok töltsenek le! Ezeket a beállításokat akkor tudjuk megfelelően megadni, ha előtte felderítettük az oldalakat! Felületesen nézzük végig az oldalakat és figyeljük a böngésző *Cím* sorát!

Általában a *Letöltés a kiinduló webcímen belül* a megfelelő, hiszen ebben az esetben csak azok a fájlok másolódnak le amelyek URL-je az általunk megadott cím alatt található! A *Letöltés csak a kiinduló kiszolgálóról* beállítást választva azok a fájlok másolódnak le, amelyek URL-jében a szerver megegyezik az általunk megadott URL-ben szereplő szervernévvel! A *Letöltés bárholnan* egy „veszélyes” beállítás, mert ennek a beállításnak a hatására minden kapcsolódó oldal le fog másolódni a gépünkre! Ha erre a beállításra van szükségünk, fokozott figyelmet szenteljünk a varázsló 2. lépésére! Ha nem figyelünk eléggé a letöltés végét a *Nincs elég hely a merevlemezen* üzenet fogja jelteni! A *Képek letöltése bárholnan* hasznos beállítás, mert így az összes szükséges kép – legyen az bárhol - rendelkezésünkre fog állni a böngészés során! (Az ilyen képek általában reklámcsíkok, ezért ez a beállítás sokszor elhagyható!)

5. lépés A *Letöltöm most a projectet* választva a letöltés egyből elkezdődik! A *Később töltem le a projectet* segítségével a letöltés a későbbiekben bármikor elindítható! Ha a részletesebb beállításokra is kíváncsiak vagyunk (a program huzamosabb használata esetén biztos!) válasszuk a *Speciális beállításokat alkalmazok* lehetőséget! Utóbbi esetben folytatódhat a letöltésünk beállítása!

A letöltés alapesetben a C:\Download mappába történik. Letöltés közben a fenti ábrán látható képernyő látszódik. A letöltés befejeztével az oldalakat a számítógépünkről megnyitva ugyanúgy használhatjuk mintha ugyanezt az Interneten tennénk!

Néhány hasznos kis segédprogram

Válasszuk a *START/MINDEN PROGRAM/KELLÉKEK/PARANCSSOR* menüpontot! A *parancssorban* – többek között - a következő segédprogramok működnek: *ping*, *tracert*

Ping

Segítségével ellenőrizhetjük, hogy egy számítógép elérhető-e számunkra a vizsgálat pillanatában. A számítógépünk egy kis adatcsomagot küld a vizsgált számítógépnek, ami visszaküldi azt a mi számítógépünk számára. Ezt a próbálkozások számaig ismétli (alapesetben ez az érték 4). Minden egyes próbálkozás után látjuk az eredményt. Két eset lehetséges:

- *visszaérkezik az adatcsomag*: a vizsgált számítógép elérhető (látjuk az elérési időt, vagyis hogy mennyi idő alatt tette meg az adatcsomag az utat).
- *nem érkezik vissza az adatcsomag*: a vizsgált számítógép nem elérhető.

```

Rendszergazda: Parancssor
C:\>ping www.index.hu

www.index.hu [217.20.131.2] pingelése - 32 bajtnyi adattal:
Uálasz 217.20.131.2: bajt=32 idő=13 ms TTL=57
Uálasz 217.20.131.2: bajt=32 idő=15 ms TTL=57
Uálasz 217.20.131.2: bajt=32 idő=20 ms TTL=57

217.20.131.2 ping-statisztikája:
Csomagok: küldött = 4, fogadott = 0, elveszett = 0
              (0% veszteség),
Oda-vissza út ideje közelítőlegesen, milliszekundumban:
  minimum = 8ms, maximum = 20ms, átlag = 14ms

C:\>

```

Figyelem! Csak azokra a számítógépekre működik, amelyeknél nem tiltották le ezt a szolgáltatást! A tűzfalak megakadályozhatják a ping kérések kiszolgálását!

Tracert

Segítségével megnézhetjük, hogy egy számítógépet (a vizsgálat pillanatában) milyen „útvonalon” keresztül és mennyi idő alatt érünk el. A számítógépünk elküldi az adatcsomagot és kiírja a csomag haladási útvonalát, vagyis azoknak az eszközöknek vagy számítógépeknek a címét amelyeken „keresztülhaladunk”. Ezért ezt a segédprogramot általában hibakeresésre szokták használni, hiszen így nagyon könnyen kideríthető hol „szakadt” a kapcsolat.

```

Rendszergazda: Parancssor
C:\>tracert www.index.hu

Útvonal követése a következőhöz: www.index.hu [217.20.131.2]
legfeljebb 30 ugrással:

 1  <1 ms    <1 ms    <1 ms    192.168.0.1
 2  11 ms    15 ms    41 ms    195.184.185.174
 3  *         *         *         A kérésre nem érkezett válasz a határidőn belül.
 4  12 ms    20 ms    41 ms    195.104.170.73
 5  11 ms    8 ms     10 ms    hu-bud02a-rai-ge-0-0-0.aorta.net [213.46.166.45]
 6  41 ms    9 ms     10 ms    GE-U30.core0.interware.hu [193.188.137.25]
 7  11 ms    10 ms    20 ms    ldir-loopback.index.hu [217.20.131.2]

Az útvonalkövetés elkészült.

C:\>_

```

Microsoft Office Outlook 2007

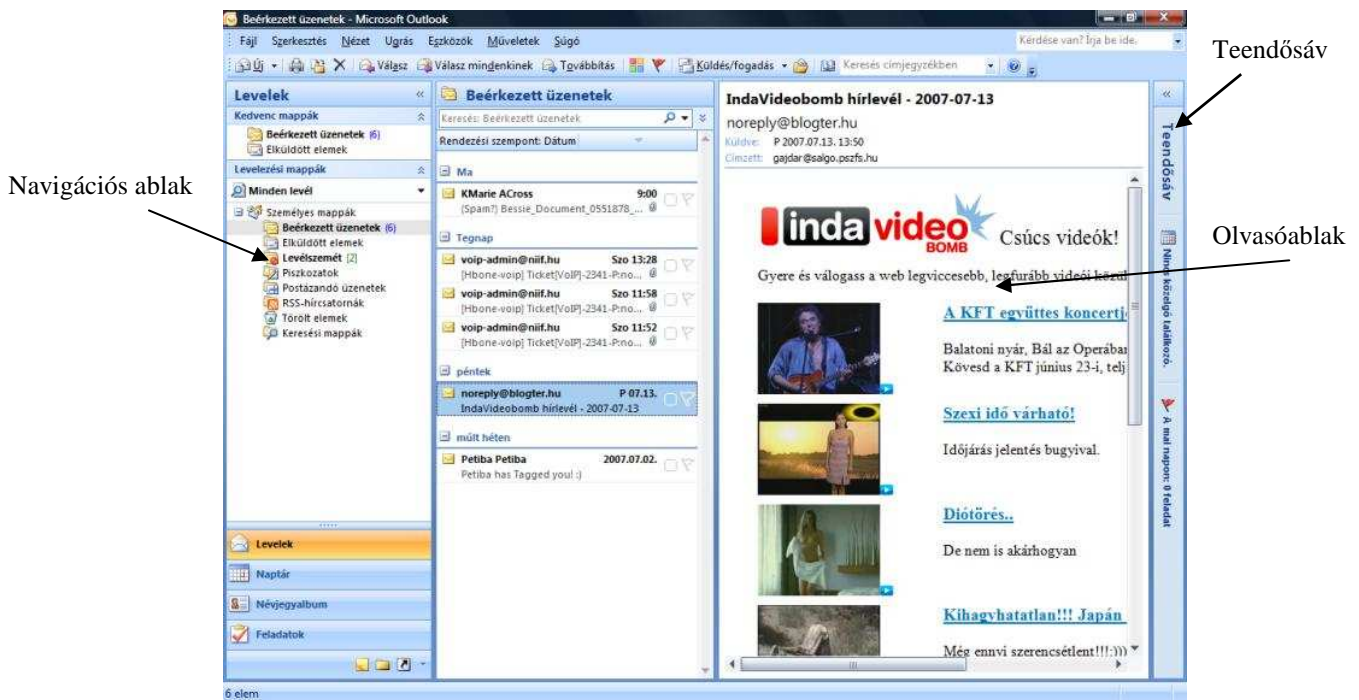
Bevezetés

Az Outlook 2007 az Office 2007 programcsoport tagjaként hasznos segítséget nyújt a felhasználónak a mindennapi információk, teendők elrendezésében és másokkal való megosztásában. Az Outlook 2007 használatával a következő funkciók elvégzésére nyílik lehetőségünk:

- **Elektronikus levelezés (e-mail)** Internet elektronikus levél és Microsoft Mail támogatása,
- **Internetes FAX** bármely office alkalmazásból faxolhatunk (fizetős szolgáltatás)
- **Naptár** teendők feljegyzése,
- **Névjegyalbum** személyek adatainak nyilvántartása,
- **Feladatok** feladatok kiosztása mások vagy saját magunk számára,
- **Napló** az Outlookban és más Office alkalmazásban elvégzett munkák naplózása,
- **Feljegyzések** feljegyzések készítése.

Az Outlook 2007 használata

Az Outlook – mint azt már a Windows operációs rendszerre írt programoknál megszokhattuk – már a megjelenésével is segítséget nyújt a felhasználónak, a program használatához.

Itt is érdemes figyelembe venni és használni a következőket:

- egy ablak vagy objektum bármely részén a jobb egérgombbal kattintva egyet, mindig az ún. helyzet érzékeny menüt látjuk és csak az elvégezhető műveleteink listája lesz látható,
- ha egy rövid ideig bármely nyomógomb felett tartjuk az egeret, információt kapunk a nyomógomb funkciójáról.

Az navigációs ablakon elhelyezkedő objektumok segítségével egyszerűen és gyorsan válthatunk a program különböző funkciói között. Az eszközsoron elhelyezett Új nyomógomb segítségével pedig mindig az éppen kiválasztott funkcióhoz tartozó művelet hajtódik végre (levelezésnél új levél, feljegyzésnél új feljegyzés, stb.).

Lehetőségünk van továbbá az Outlook 2007-ben tárolt információkat más Office alkalmazásokban használni. Ilyen például amikor körlevelet készítve a Word, az Outlook névjegyalbumát használja fel a címzés elkészítéséhez.

Elektronikus levelezés

Az Internet legrégebbi szolgáltatása, és ma is milliók használják nap mint nap az elektronikus levelezést. Ez lényegében hasonlít a hagyományos levelezéshez, de itt a levél levélpapír helyett szövegfájlban található és percekben mérhető a kézbesítési idő. Még ma is sokan csak levelezésre használják az Internetet.

Annak a több millió embernek szerte a világon, aki az Internetet használja, van saját e-mail címe. Az e-mail cím a következő felépítésű: valaki@valahol.

A *valaki* az illető felhasználói azonosítója pl. GAJDAR (ez határozza meg egyértelműen a címzett személyét), a *valahol* pedig az a gép ahol a postafiókja található pl. SALGO.PSZFS.HU (ez határozza meg a postafiók fizikai helyét). Tehát az én e-mail címem : GAJDAR@SALGO.PSZFS.HU

Az e-mail postafiókunk beállításához válasszuk az ESZKÖZÖK/FIÓKBEÁLLÍTÁSOK menüpontban az E-MAIL FÜL/ÚJ nyomógombját! Az Internet szolgáltatónk által megadott információk alapján töltsük ki a beállításokat! A „*Fiókbeállítások tesztelése*” nyomógomb segítségével ellenőrizzük le helyesek-e a megadott értékek! A beállítások megadása után tudunk e-mailt küldeni és fogadni!

Az Outlook segítségével a következő műveleteket tudjuk elvégezni:

- új levél feladása,
- beérkezett levelek elolvasása,
- válaszevél írása; levél továbbküldése, archiválása, törlése vagy nyomtatása.

Új levél feladása

Új levél feladására több lehetősége kínálkozik, attól függően hogy melyik funkcióját használjuk éppen a programnak. Az új levél feladása ablakot a következő módokon érhetjük el:

- a program bármely részéből a **CTRL+SHIFT+M** billentyűzet-kombinációval,
- a navigációs ablakon a *Beérkezett üzenetek* sorra kattint, majd a mappa üres területén kattintunk egyet a jobb egérgombbal és a megjelenő menüből kiválaszthatjuk az **ÚJ LEVÉL** menüpontot,
- a navigációs ablakon a *Levelek* nyomógombra kattint, majd a nyomógomb soron az **Új** (ami ebben az esetben: *Új levél*) gombra kattintunk.

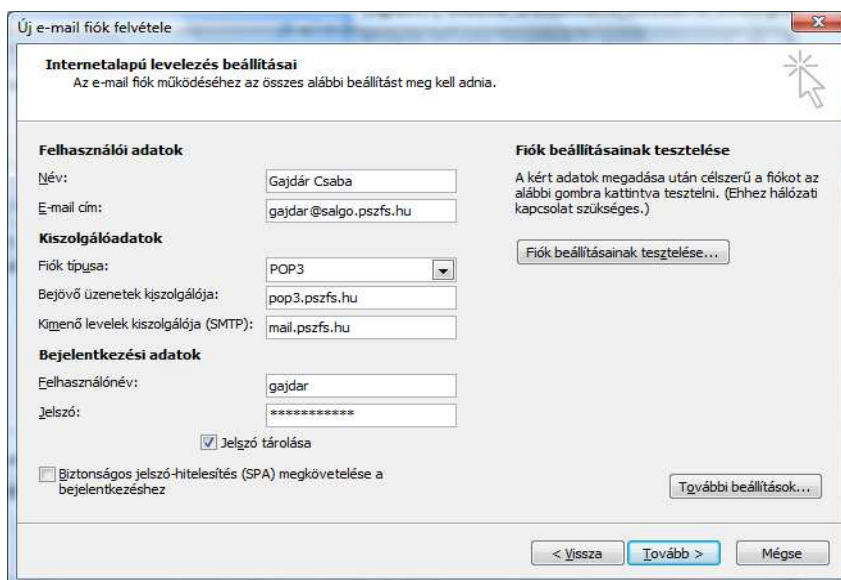
Az így előhívott ablak segítségével írhatunk levelet. Levél írásakor legelőször is meg kell határozni a levél címzettjét vagy címzetteit. Ezt a *Címzett* mezőben tehetjük meg, többféleképpen:

- kézzel beírunk egy vagy több e-mail címet (több cím esetén pontosvesszővel kell elválasztania a címeket),
- a *címzett nyomógombra* kattintva a névjegyalumból választjuk ki a címzettet vagy címzetteket.

A címzett vagy a másolat nyomógombra kattintva, lehetőségünk van még a levélről másolatot és titkos másolatot is küldeni. A másolat és titkos másolat mezőkhöz ugyanolyan feltételekkel írhatunk e-mail címeket, mint a címzett mezőbe. Ennek megértéséhez tudni kell azt, hogy egy levél fejlécében mindig látszódik az e-mail címe annak a személynek vagy személyeknek akik kaptak egy példányt a levélből. A fejlécben mindenki szerepel aki a címzett mezőbe lett beírva, külön szerepelnek azok akik másolatot kaptak és nem szerepelnek azok, akik titkos másolatot kaptak.

A tárgy mezőbe érdemes a levél tartalmát néhány szóban összefoglalni, hiszen ezt a sort látja meg először a címzett.

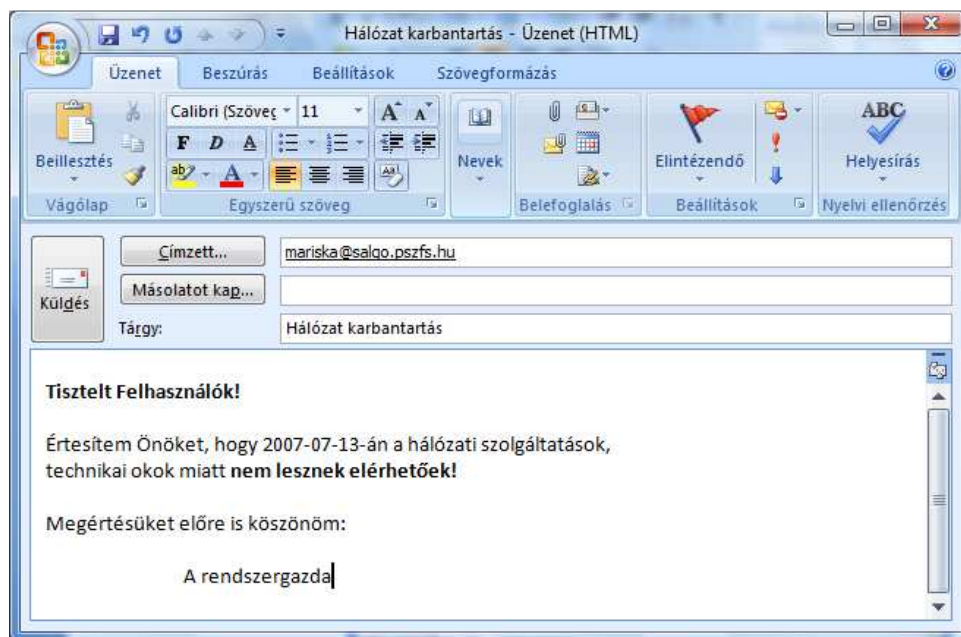
A levél szövegét az alsó részbe írhatjuk. A formátum eszköztár segítségével lehetőségünk van a levelünk formátumát megváltoztatni, hasonlóan egy Word dokumentumhoz.

A beállítások nyomógombra kattintva a levél speciális beállításait adhatjuk meg:

- *fontosság:* a levél fontossága (nem sürgős, átlagos, sürgős),
- *tartalom:* a levél tartalma (átlagos, személyes, magánjellegű, bizalmas),
- *szavazógombok:* szavazógombok elhelyezése a levélben (igen, nem, talán, jóváhagyva, elutasítva, stb.),
- *az üzenet kézbesítésének visszaigazolása:* automatikus válaszlevelet kap, amikor megérkezett a levél,
- *az üzenet olvasásának visszaigazolása:* automatikus válaszlevelet kapunk, amikor elolvasták a levelet,
- *választ megkapja:* kik kapjanak válaszlevelet,
- *kézbesítés legkorábban:* mikor kerüljön elküldésre a levél,
- *elévülés dátuma:* mikor tekintsenek egy levelet tárgytalannak,
- *melléklet formátuma:* melléklet kódolásának formátuma,
- *kódolás:* levél kódolásának formátuma,
- *kategóriák:* levelünket kategóriákba sorolhatjuk.

Az így megcímezett és megírt levelet a KÜLDÉS nyomógomb segítségével tudjuk elküldeni.

Beérkezett levelek

Beérkezett leveleket a navigációs ablakon *Beérkezett üzenetek* mappát kiválasztva tudjuk megnézni. Érdemes a KÜLDÉS/FOGADÁS nyomógombbal ellenőrizni, hogy nincs-e az elektronikus postaládánkban levél. A beérkezett leveleket BEÉRKEZETT ÜZENETEK mappában láthatjuk. Minden egyes üzenet új sorban helyezkedik el. Levelet úgy tudjuk elolvasni, hogy duplán kattintunk az egér bal nyomógombjával az elolvasni kívánt levélre. A levél olvasásánál vagy a bal oldalon látható menüből kiválasztva tudjuk a következő műveleteket elvégezni (a menüt a levél jobb egérgombbal kattintva tudjuk megjeleníteni) a levéllel:

- levél elolvasása,
- levél nyomtatása,
- válasz a levélre,
- válasz mindenkinek aki kapott a levélből másolatot,
- levél továbbítása,
- mellékletek megnézése,
- kategóriák megjelenítése,
- levél megjelölése,
- keresés a levélben,
- levél törlése,
- levél átmásolása másik mappába.

Tipp! A program bizonyos kiterjesztésű fájlokat (hátha vírusosak) zárol a levélben (hiába kaptuk meg, mégsem férünk hozzá)! A zárolás feloldásához helyezük el a **LevelRemove** szöveges értéket a registry [HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\12.0\Outlook\Security] kulcsértékében! Soroljuk fel pontosvesszővel elválasztva, az engedélyezni kívánt kiterjesztéseket! Pl.: ;.bat;.exe .

Naptár

A naptár a navigációs ablakban található NAPTÁR nyomógombra kattintva jeleníthető meg. A naptár egy elektronikus határidőnapló, segítségével nyilvántarthatjuk a teendőinket és besorozhatjuk az időnket. A naptár szolgáltatásai a következők:

- születésnapok, megbeszélések és egyéb események nyilvántartása,
- időtartam szabad vagy elfoglalt időként való megjelenítése,
- napi, heti, havi bontású megjelenítés,
- egy bejegyzés áthelyezése más napra,
- figyelmeztet, ha két bejegyzés fedi egymást,
- átállíthatjuk más időzóna használatára, így utazás közben is pontosan látjuk teendőinket,
- a naptár bejegyzései bármikor kinyomtathatóak.

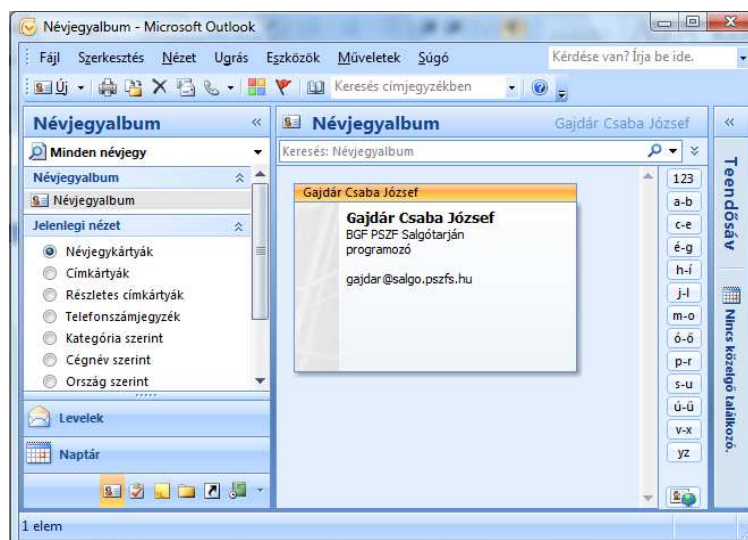
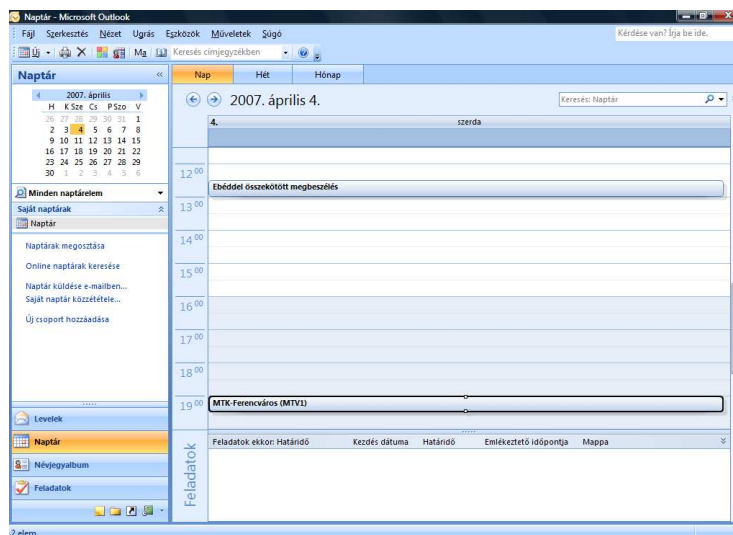
A naptárból a napot, majd a bal oldalon látható listából az időpontot kiválasztva, a jobb egérgombbal megjeleníthető menüből kiválaszthatjuk, hogy milyen típusú bejegyzést szeretnénk a naptárba feljegyezni. A bejegyzés típusai: találkozó, esemény, értekezlet.

Névjegyalbum

A névjegyalbum a navigációs ablakban található NÉVJEGYALBUM nyomógombra kattintva jeleníthető meg. A naptár egy elektronikus névjegykártyatartó, segítségével nyilvántarthatjuk ismerőseink, munkatársaink vagy üzletfeleink adatait. A névjegyalbum szolgáltatásai a következők:

- az adatokat megjeleníthetjük és kinyomtathatjuk névjegykártya- vagy füzet formátumban,
- az adatokat használhatjuk az Outlook és az Office más részeiben,
- a nyilvántartott telefonszám segítségével a program elvégzi helyetünk a tárcsázást, amennyiben a számítógép modemmel is rendelkezik,
- szabadon definiálhatunk új jellemzőket a névjegyhez.

Egy névjegyten duplán kattintva megnézhetjük és módosíthatjuk a kiválasztott névjegyet. A gyorskereső segítségével a kiválasztott kezdőbetűvel kezdődő első névjegy válik kijelöltté (sok névjegy esetén hasznos). Új névjegyet a nyomógomb soron az ÚJ (ami ebben az esetben: ÚJ NÉV) gombra kattintva tudunk rögzíteni.

A jobb egérgombbal megjeleníthető menüből kiválaszthatjuk, hogy milyen műveletet szeretnénk végezni a névjegyvel. A műveletek:

- névjegy elolvasása,
- névjegy nyomtatása,
- névjegy elküldése elektronikus levélben,
- új névjegy felvitele (azonos cég adatokkal),
- új találkozó, feladat, naplóbejegyzés, üzenet létrehozása,
- névjegy szereplő telefonszám tárcsázása,
- névjegy kategóriákba sorolása,
- névjegy törlése,
- névjegy adatainak felhasználása az Outlook más részeiben.

Feladatok

A feladatok a navigációs ablakban található FELADATOK nyomógombra kattintva jeleníthetjük meg. Segítségével nyilvántarthatjuk hivatalos és személyes teendőinket, feladatokat oszthatunk ki mások számára és mások is oszthatnak ki feladatot számunkra. A feladatok szolgáltatásai a következők:

- létrehozhat e-mail-t, amelyek leírják egy feladat megoldásának állapotát,
- feladat megoldásának nyomkövetése,
- a feladatlista megjeleníthető a naptárban is.

Egy feladaton duplán kattintva megnézhetjük és módosíthatjuk a kiválasztott feladatot. Új feladat a nyomógomb soron az ÚJ (ami ebben az esetben: ÚJ FELADAT) gombra kattintva tud rögzíteni.

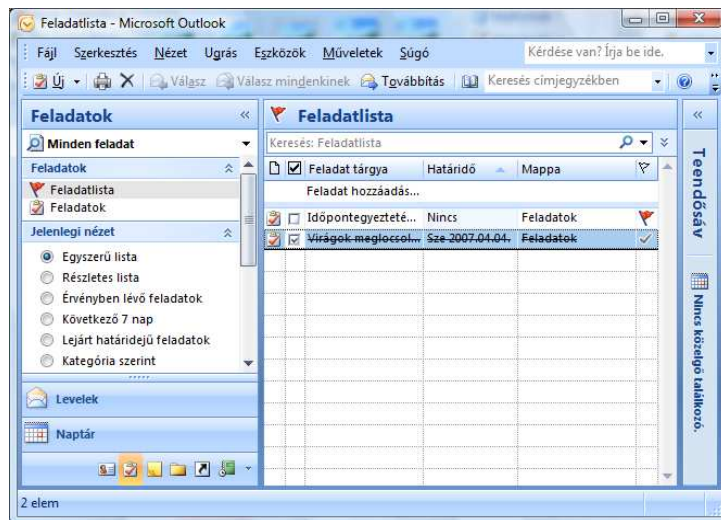
A jobb egérgombbal megjeleníthető menüből kiválaszthatja, hogy milyen műveletet szeretne végezni a feladattal. A műveletek:

- feladat elolvasása,
- feladat nyomtatása,
- válasz elküldése,
- válasz elküldése a feladatot végző összes személy részére,
- feladat továbbítása,
- állapotjelentés küldése a feladat végrehajtásának állapotáról,
- feladat kategóriákba sorolása,
- feladat törlése,
- feladat adatainak felhasználása az Outlook más részeiben.

Napló

A napló a navigációs ablakban található NAPLÓ nyomógombra kattintva jeleníthető meg. A naplóba rögzíthetjük minden elvégzett munkánkat. A rögzítés lehet manuális vagy automatikus.

- A következő elemek automatikusan rögzíthetőek:
 - elektronikus levél érkezése, elküldése,
 - értekezlet-összehívás,
 - értekezlet-összehívásra küldött válasz,
 - feladat kiosztás,
 - feladat kiosztásra érkezett válasz.

- A következő alkalmazásokban létrehozott dokumentumok adatai automatikusan rögzíthetők: Microsoft Access, Microsoft Excel, Microsoft Office Iratgyűjtő, Microsoft PowerPoint, Microsoft Word, Egyéb, a Microsoft Office alkalmazásokkal kompatibilis alkalmazások.

A napló szolgáltatásai a következők:

- a név beírása után automatikusan kitöltődnek egy - már rögzített - cég adatai,
- nyomon követhetjük egy adott személlyel kapcsolatban végzett műveleteket,
- az eseményeket feljegyezhetjük a naplóba.

Új naplóbejegyzést a nyomógomb soron az ÚJ (ami ebben az esetben: ÚJ NAPLÓ) gombra kattintva tudunk rögzíteni.

Feljegyzések

A feljegyzések a navigációs ablakban található FELJEGYZÉSEK nyomógomb segítségével jeleníthetők meg. Segítségével felválthatjuk az öntapadós papírcédulákat és a számítógépen rögzíthetünk bármilyen típusú ötletet, feljegyzést. A feljegyzések alkalmasak arra is, hogy egy többször használt adatot, információt (Internet cím, szövegrész, stb.) rögzítsünk. A feljegyzések szolgáltatásai a következők:

- a feljegyzés rögtön (megnyitás nélkül) olvasható,
- feljegyzés színének meghatározása (egy fontosabb feljegyzés figyelemfelkeltő színű legyen!),
- feljegyzéseinket csoportosíthatjuk.

Új feljegyzés a nyomógomb soron az ÚJ (ami ebben az esetben: ÚJ FELJEGYZÉS) gombra kattintva tud rögzíteni.

